

Een kwartiertje om de democratie te redden

Duitse taalvondsten #17

Columns - 7 november 2023 - Auteur: Inge Jooris

Sneu moet het zijn. Na weken onderhandelen kom je als nieuwbakken minister-president van het grootste *Bundesland* Beieren naar buiten met een regeerakkoord van 85 pagina's, vijf hoofdstukken en 23 subhoofdstukken en wat onthoudt de buitenwereld? De *Verfassungsviertelstunde*. Per week moeten Beierse scholen een kwartiertje lestijd besteden aan een passage uit de grondwet of de Beierse wet of 15 minuten tijd vrijmaken om het te hebben over normen en waarden.

Het voorstel komt niet zomaar uit de lucht vallen. Het is *upcycling* van een oud idee dat bedacht werd in het jaar 1946, komen we dankzij die *Süddeutsche Zeitung* te weten. De Wetgevende Landvergadering werkte toen de Beierse wet uit, en wilde dat die aandacht zou krijgen op de Beierse scholen. Zij stelden voor om het ochtendgebed te vervangen door een "wettelijke tijd". In plaats van religieuze teksten zouden teksten uit de grondwet of uit de Beierse wetgeving worden voorgedragen. Rudolf Neumaier, destijds de directeur van de Heemzorgvereniging stelde niet zonder enige trots: "Vooral de Beierse wetten klinken als een bergrede van staatskunst".

Het idee om het haast honderdjarige voorstel vanonder het stof te halen, sproot onder andere voort uit de verontrustende resultaten van de meest recente verkiezingen in Beieren. De extreemrechtse AfD was met +4,4 procent de sterkste stijger en snoepte kiezers af van zowat elke partij, het meeste nog van de christendemocratische CSU. Die steile winst wordt gelinkt aan de toenemende ongerustheid bij de bevolking rond migratie en de afbrokkelende steun voor de democratie. Trouwens, niet alleen in Beieren maar in heel Duitsland.

Het is net die democratie die de regeringspartijen CSU en Freie Wähler met hun *Verfassungsviertelstunde* willen redden. Natuurlijk willen ze daarnaast ook andere doelen bereiken. In het regeerakkoord met als klinkende titel: 'Vrijheid en stabiliteit voor een modern Beieren, gericht op de wereld en verbonden met thuis' staan nog heel wat andere wereldverbeterende voorstellen. En dat allemaal onder

de onovertroffen ambitie dat iedereen in Beieren zijn geluk moet kunnen vinden. *Jeder soll in Bayern sein Glück finden können.*

Om dat te bereiken willen ze dat Beieren in de toekomst de toonaangevende onderwijsstaat blijft. Hiervoor willen ze 6.000 nieuwe leraren aantrekken tegen 2028 en de kinderopvang uitbreiden met 180.000 bijkomende plaatsen en een recht op een hele dag opvang.

Het staatsbedrijf voor windenergie 'Bayern Wind' moet helpen om tegen 2030 1000 nieuwe windturbines te bouwen. Tegen 2030 moet de elektriciteit uit hernieuwbare energiebronnen verdubbelen, zonne-energie verdrievoudigen en het aantal elektrische oplaadpunten vervijfvoudigen. Tegen 2040 wil Beieren klimaatneutraal zijn.

Er is een expliciet plan om de veiligheids- en defensie-industrie te versterken en ze willen mee zijn met de laatste nieuwe ontwikkelingen op vlak van kunstmatige intelligentie. Er komen chatbots die 24 uur per dag online vragen van burgers zullen beantwoorden.

Duitsers houden van creatief zijn met taal. In deze rubriek belicht de Vlaamse Inge Jooris creatieve Duitse woordvondsten en spreekwoorden aan de hand van de actualiteit. Dit keer *Verfassungsviertelstunde*, een kwartiertje om de democratie te redden.

Naast innovatie en hightech willen de CSU en die Freie Wähler ook de cafécultuur stimuleren. Ze eisen dat het verlaagde BTW-tarief van 7 procent wordt gehandhaafd.

Cultuur wordt mee ingezet om de mensen gelukkig te maken en te houden. Het aanbod moet laagdrempelig zijn en overal beschikbaar. "Het rijke culturele erfgoed van Beieren creëert identiteit", zegt het akkoord. De bevordering van lokale en traditionele klederdrachtverenigingen staan bovenaan de lijst van maatregelen. De Beierse Dirndl-cultuur is alive and kicking.

Zo kan ik nog een tijdje doorgaan over het akkoord dat de Beier gelukkig wil maken, maar of die *Verfassungsviertelstunde* daartoe zal bijdragen, valt nog te bezien. In die *Süddeutsche Zeitung* stelt de Beierse Jeugdring het ietwat cynisch: "Aan de ene kant de maatschappelijk-politieke vakken steeds weer inkorten en dan een kwartier per week om met de grondwet bezig te zijn?"

Katharina Schulze, fractieleider van de Groenen, is evenmin onder de indruk: "Meer politieke vorming is dringend nodig, maar het wettelijke kwartiertje per

week is een placebo." En de scholieren zelf? De scholierenvereniging in de deelstaat wil liever een vak politiek, gezien de vele uitdagingen in de wereld. "Dat is voor ons belangrijker dan een wettelijk kwartiertje", aldus hun voorzitter.

In het nieuwe regeerakkoord staat nog een andere maatregel die de inwoners van Beieren gelukkig moet maken. Met iedere nieuwe maatregel die wordt uitgevaardigd, moeten er twee worden geschrapt. Het akkoord heeft het dan zo mooi over de *Paragrafenbremse*: de rem op de paragrafen. Benieuwd welke twee voorstellen, eveneens ooit bedacht om het Beierse leven te verbeteren, er zullen moeten sneuvelen in ruil voor de *Verfassungsviertelstunde*.

Dit is een artikel gedownload via duitslandinstituut.nl.

Artikel: <https://duitslandinstituut.nl/artikel/57224/een-kwartiertje-om-de-democratie-te-redden>